

PALEONTOLOGIA

APUNT SOBRE EL CRETACI DE L'ALTA RIBAGORÇA

Enric García

L'Alta Ribagorça no ha estat una zona molt estudiada en l'apartat de la Paleontologia. Podem trobar estudis geològics de la comarca amb pinzellades sobre algunes troballes fòssils, però escassos treballs que parlin de jaciments concrets. Com a llocs més importants podem destacar el Pont de Suert, Erill Castell i Malpàs amb les seves mines de carbó. Amb aquest treball es vol afegir una nova zona amb un variat registre fòssil.

Les zones veïnes són molt riques amb sediments fòssils, com la conca de Tremp, al Pallars Jussà o l'àrea d'Organyà. El prepirineu és constituït principalment per roques secundàries i terciàries sobretot calcàries, les quals donen un paisatge grisós en molts dels seus racons. Les serres que envolten la zona sud del prepirineu són

constituïdes per terrenys que pertanyen a l'Aptià, l'Albià i el Cenomanià. Sediments amb restes fòssils molt poc definits en molts indrets i en d'altres en superfície amb bona qualitat. Podem destacar grans formacions coral·lines amb molta fauna com braquiòpodes, crinoïdeus, ... però no troballes d'ammonits, molt comunes en aquests pisos.

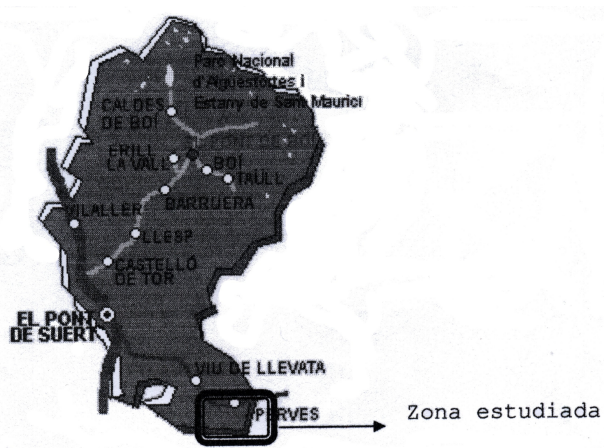

Figura 1. Situació de la zona estudiada

En aquest cas ens situem a la vessant nord de la serra de Sant Gervàs, en el límit amb el Pallars, on l'altura de les formacions geològiques comença a fer-se veure. Concretament la zona estudiada ens ubica a la petita serra de Les Planes,

emplaçada al terme municipal de Perves. Aquest indret va proveir de roca a la fàbrica de ciment de Xerallo durant molts anys, avui encara es pot observar l'antiga pedrera.

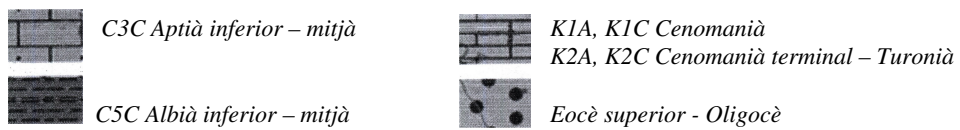
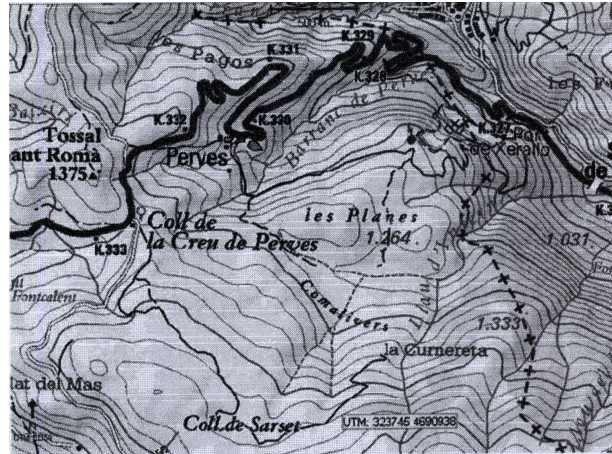

Figura 2. Situació geològica. Fons Institut Cartogràfic de Catalunya

SISTEMÀTICA DELS EXEMPLARS TROBATS

Lobothyris subpunctata (Davidson)
Epithyris submaxilata (Davidson)
Terebratulina punctata (Sowerby)
Sphaeroidothyris vari (Rollier)
Calcichynchia calcaria (Bukman)
Cyclothyris compressa (Lamarck)
Cyclothyris claudicans (Coquand)
Cyclothyris globata (Arnaud)
Rastellum (Arctostrea) carinatum (Lamarck)
Neithea quinquecostata (Sowerby)
Epiaster crassissimus (Defrance)
Codiopsis sp.
Tetragramma malbosi (Agassiz)
Leiocidaris sp.
Plegiocidaris coquandi (Mallada)
Heliastrea cribaria (Michelin)
Heliastrea sulcato-lamellosa (Michelin)
Isastrea bernardi (Orbigny?)
Meandrastrea circularis (Michelin)
Polytremacis florigemma (Wright)
Goniopygus sp.
Glomerula gordialis (Schlostheim)
Crinoideus sp.-
Orbitulina lenticularis (Blumenbach)
Anisoria vidali (Mallada)
Astrocoenia koniniki (Edwards-Haime)
Dendrogyra carmone (Mallada)
Heliastrea coquandi (Mallada)
Heliastrea cribaria (Michelin)
Heliastrea sulcato-lamellosa (Michelin)
Isastrea bernardi (Orbigny?)
Meandrastrea circularis (Michelin)
Polytremacis sp.

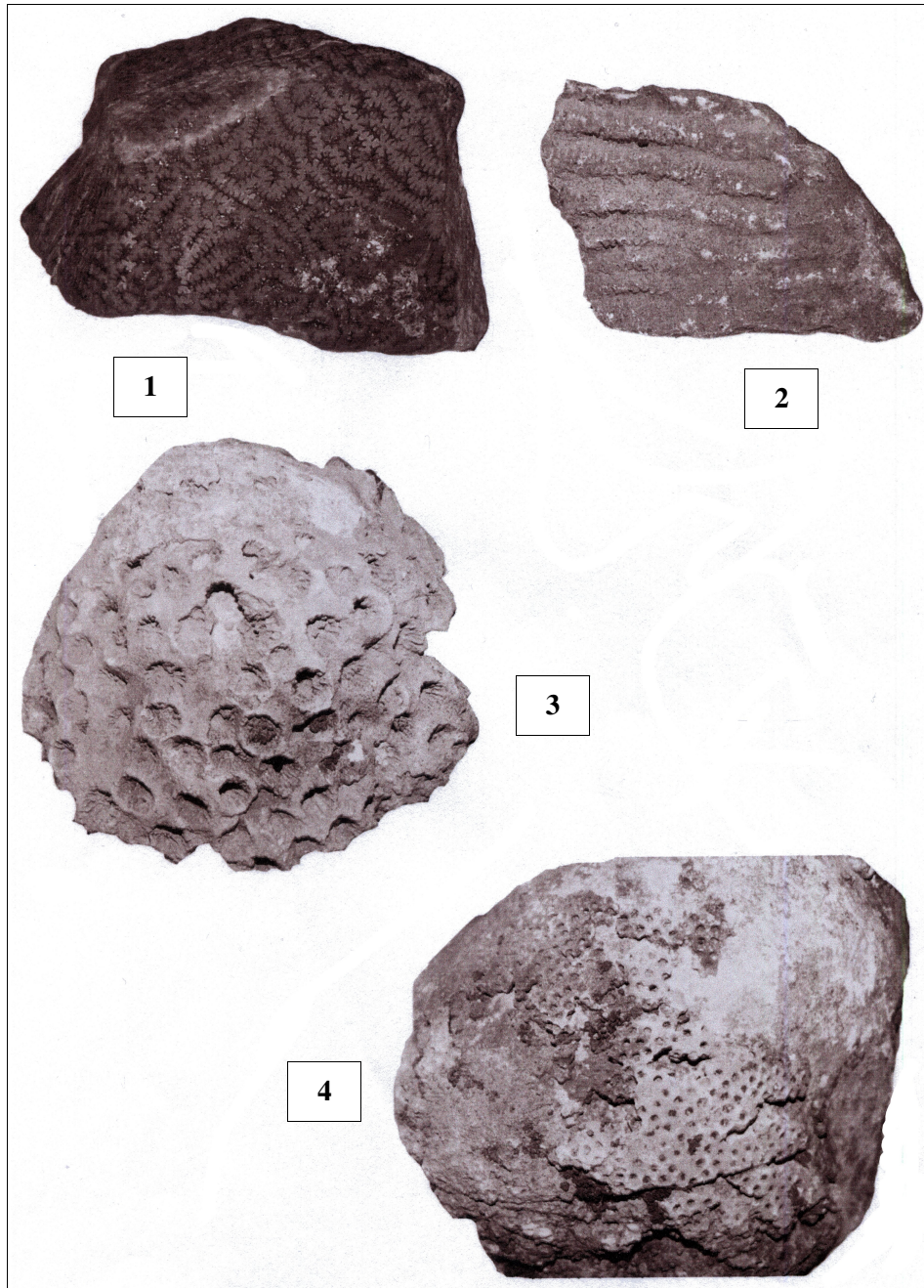

Figura 3. 1) *Anisoria vidali*. 2) *Dendrogyra carmone*. 3) *Astrocoenia koniniki*. 4) *Politremacis sp.*

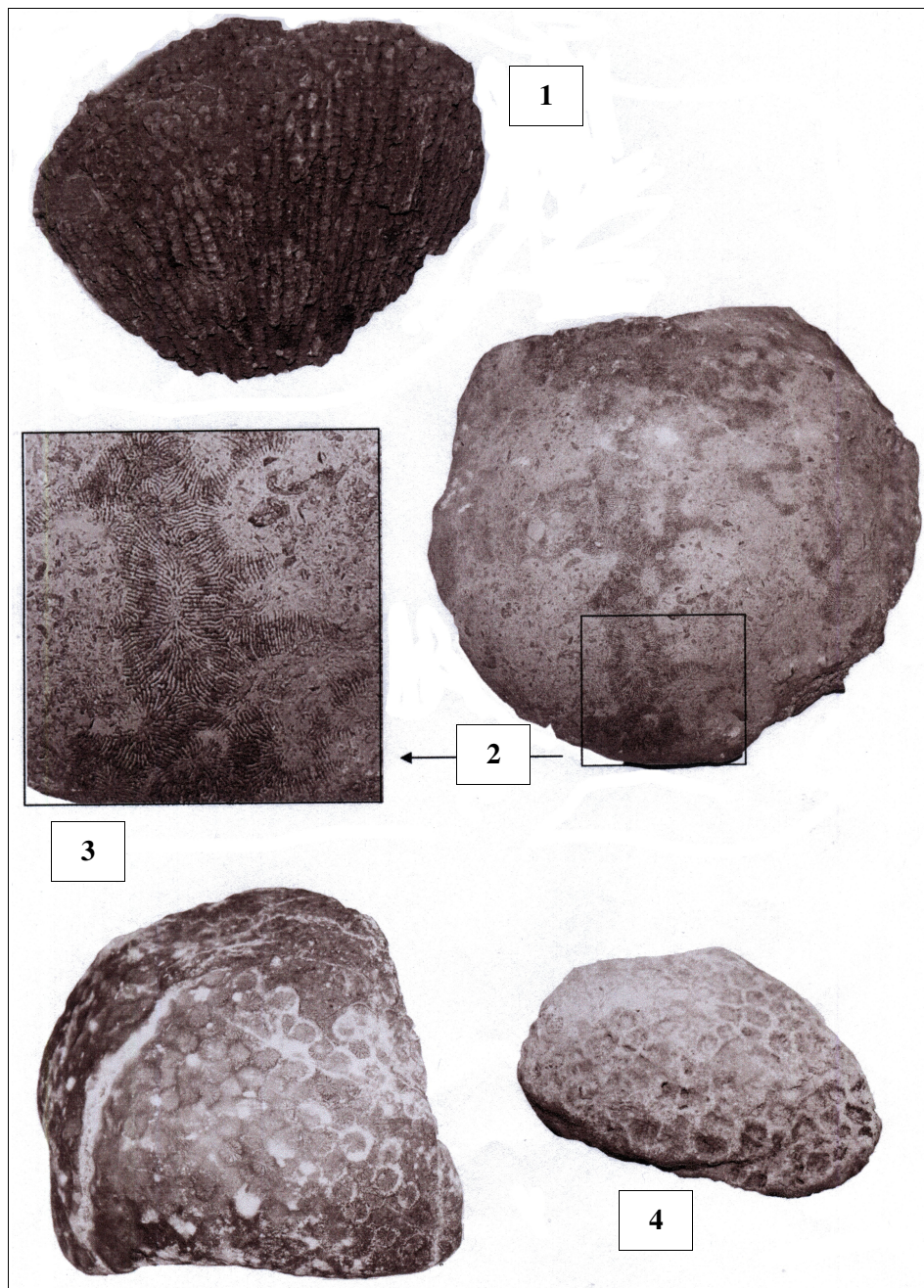

Figura 4. 1) *Heliastrea coquandi*. 2) *H. cribaria*. 3) *H. sulcato-lamellosa*. 4) *H. coquandi*.

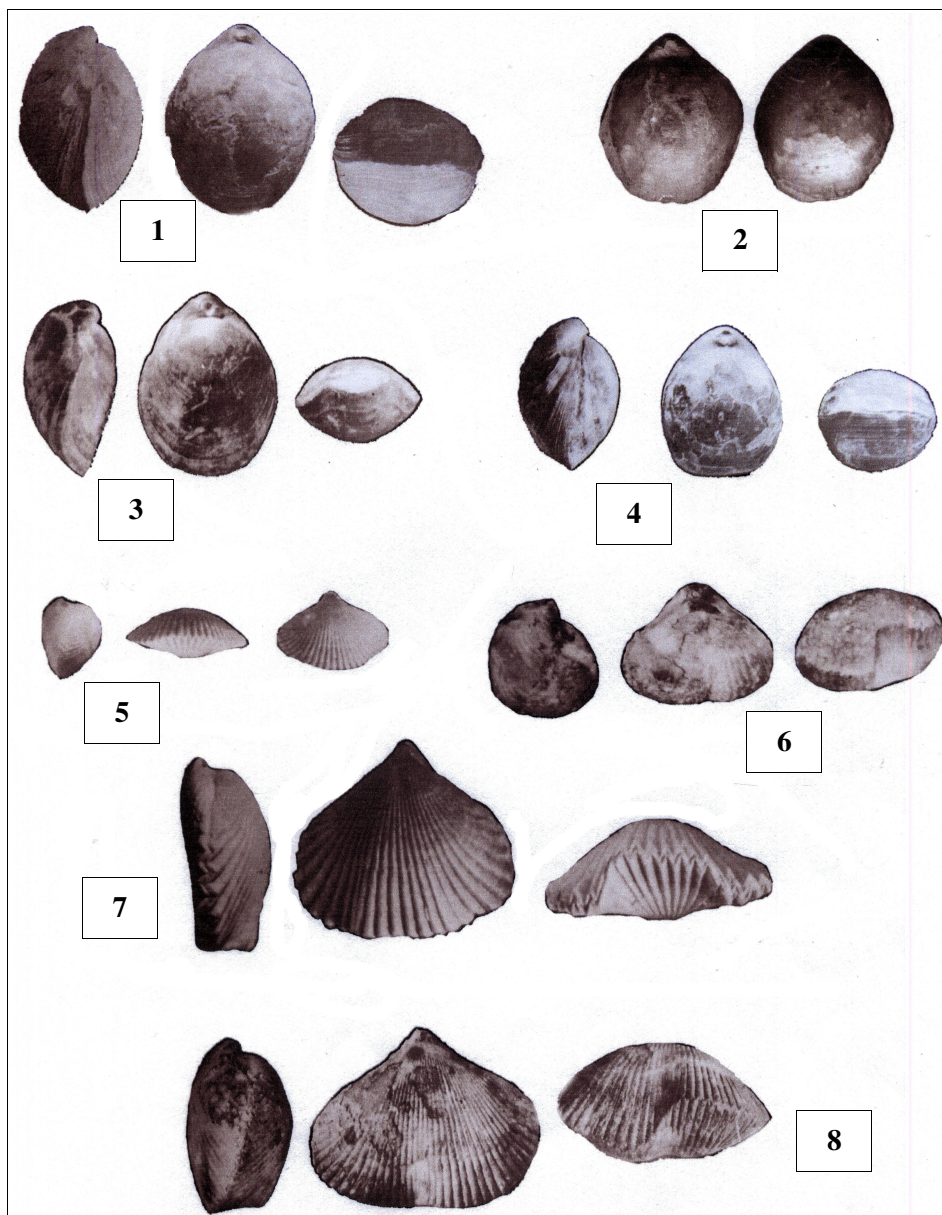

Figura 5. 1) *Lobothyris subpunctata*. 2) *Terebratula punctata*. 3) *Epithyris submaxilata*. 4) *Sphaeroidothyris vari*. 5) *Calcichynchia calcaria*. 6) *Cyclothyris globalata*. 7) *C. Compressa*. 8) *C. Claudicans*.

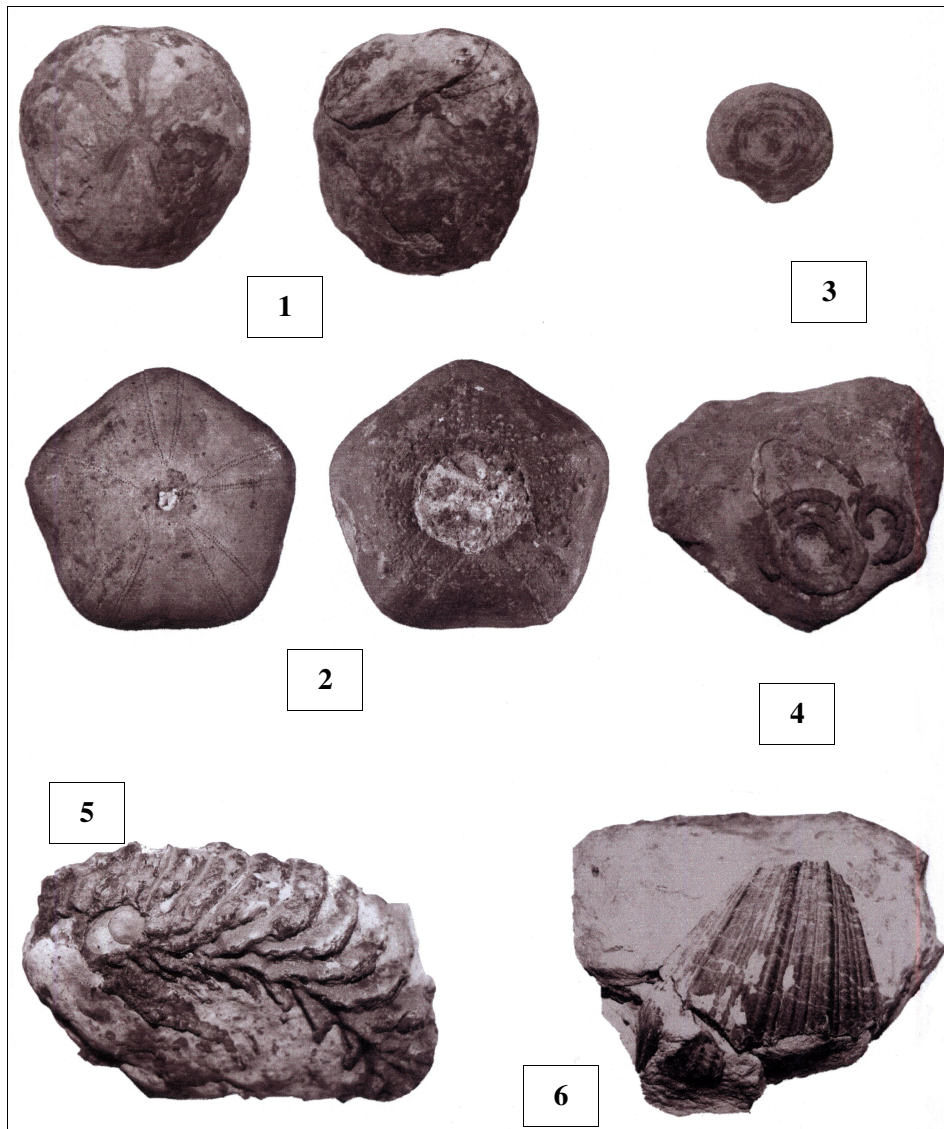

Figura 6. 1) *Epiaster crassissimus*. 2) *Codiopsis* sp. 3) *Orbitulina lenticularis*. 4) *Glomerula gordialis*. 5) *Rastellum (Arctostrea) carinatum*. 6) *Neithea quinquecostata*.

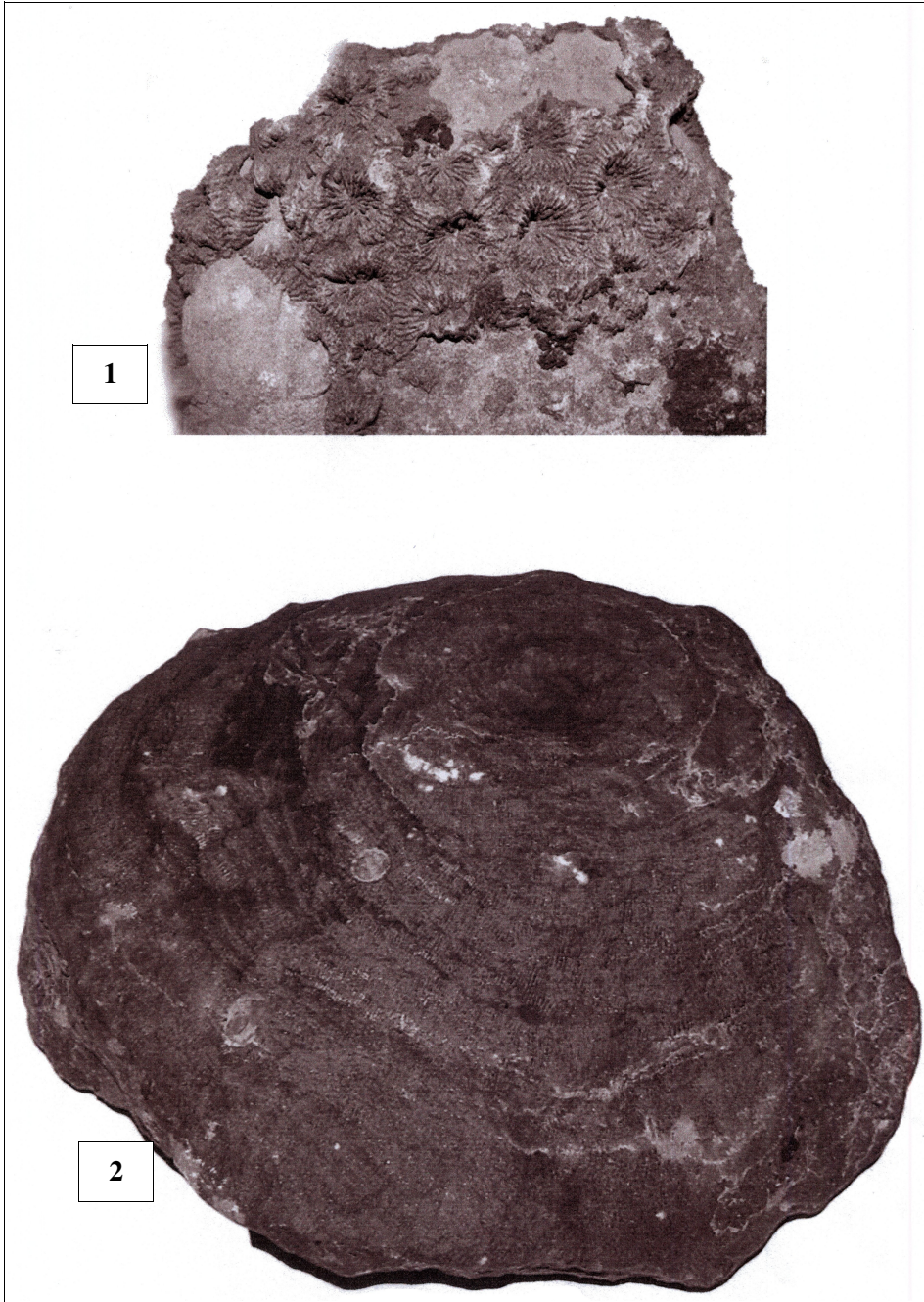

Figura 7. 1) *Isastraea bernardi*. 2) *Meandrastrea circularis*.

BILBIOGRAFIA

- BATALLER, J. (1937). La fauna coral·lina del cretàic de Catalunya i regions limítrofes. Arxius de l'escola Superior d'Agricultura. Núm. 3: 1-299
- GÓMEZ ALBA, (1988). Guia de campo de los fósiles de España y de Europa. Ed. Omega. Barcelona
- LÓPEZ MARTÍNEZ, NIEVES (1988). Guia de campo de los fósiles de España. Cap. 6, Braquiópodos. Ed. Pirámide
- VOJTECH TUREK, JASOSLAV MAREK ET JOSEF BENES (1989). La gran enciclopedia de los fósiles. Ed. Susaeta.